

PROJEKT OBNOVITEV MOKROTNIH HABITATOV OB MURI – NATURA MURA

Zavod RS za varstvo narave je v sodelovanju z Ministrstvom RS za okolje in prostor ter s projektnimi partnerji Direkcijo RS za vode, Zavodom za gozdove Slovenije, Slovenskimi državnimi gozdovi, Občino Velika Polana in Razvojnim centrom Murska Sobota marca 2020 začel z izvajanjem projekta Natura Mura, ki bo trajal do decembra 2023. Projekt v vrednosti 4,6 milijona EUR je financiran iz programa za izvajanje Evropske kohezijske politike 2014-2020 iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republike Slovenije, iz sredstev namenjenih doseganju ciljev Nature 2000. Aktivnosti projekta so predvidene vzdolž celotnega slovenskega toka reke Mure.

Osrednji cilj projekta Natura Mura je obnova vodnih, gozdnih in travniških življenjskih okolij ob reki Muri, ki se varujejo v okviru mreže Natura 2000. Revitalizacija območij narave je zasnovana tako, da bo poleg naravovarstvenih ciljev, kot so obnova rečnih rokavov, mrtvic, poplavnih gozdov ter mokrotnih travnikov, zasledovala tudi širše cilje trajnostnega gospodarjenja z reko in njeno poplavno ravnico. Z interpretacijskimi centri in poligoni ter učnimi potmi, bo oplemenitena tudi ponudba naravovarstvenih vsebin za domačine in turiste.

Pri oblikovanju projekta so aktivno sodelovale tudi lokalne skupnosti iz pomurske regije, vključno z Občino Razkrižje. Izvedba projekta je pomemben korak k doseganju ciljev trajnostnega razvoja UNESCO Biosfernega območja Mura.

Mura je naša najbolje ohranjena nižinska reka, kar se kaže v izjemno bogati biodiverziteti in tudi velikem pomenu reke za lokalno prebivalstvo. Zaradi regulacije rečne struge in drugega poseganja v obrečni prostor, je danes narava ob Muri v zaskrbljujočem stanju. Številni življenjski prostori, kot tudi živalske in rastlinske vrste, so močno ogroženi in izginjajo iz obmurskega prostora. Ogrožene so tudi nekatere ključne ekosistemske storitve, ki jih reka zagotavlja prebivalcem ob reki. Aktivnosti projekta Natura Mura so načrtovane v smeri obnove naravnih habitatov, kar marsikje pomeni tudi širše reševanje nekaterih okoljskih izzivov lokalnega prebivalstva.

Pomemben del projektnih aktivnosti je predviden tudi na območju poplavnega pasu reke Mure vzdolž občine Razkrižje. Za namen trajne ohranitve najbolje ohranjenih obrečnih gozdov so na območju občine Razkrižje predvideni odkupi zasebnih gozdnih zemljišč, ki bodo trajno namenjeni varstvu narave ter obnova avtohtonih poplavnih gozdov. Prioritetno bodo v odkup lastnikom punujena zemljišča na lokacijah, kjer reka Mura erodira zasebna zemljišča ter zemljišča na lokacijah, kjer se v prihodnosti načrtuje različne renaturacijske ukrepe. V sklopu aktivnosti vzdrževanja in obnove poplavnih gozdov je v bližini Razkrižja predvidena tudi odstranitev invazivnih tujerodnih drevesnih vrst - robinija, ameriški javor, veliki pajesen, japonski dresnik, žlezava nedotika. Na teh mestih se bo zasadilo avtohtone drevesne vrste - vrba, jelša, črni topol - in tako doseglo večjo ekološko stabilnost obrečnih gozdov in odpornost na vdor invazivnih in tujerodnih vrst.

V sklopu projekta bo na območju Gibine vzpostavljen učni poligon, katerega krovna tema bo ohranjanje vrste bober, prav tako pa bo tudi spodbujal pomen ohranjanja biotske raznovrstnosti in omrežja Natura 2000 na območju reke Mure, ki je predviden na območju ob reki Ščavnici v občini Razkrižje. Cilj

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

vzpostavitve poligona kot tudi drugih interpretacijskih vsebin projekta je ohranitev in dvig zavedanja lokalnih prebivalcev ter drugih obiskovalcev narave ob Muri o njeni edinstvenosti in pomenu. Postavitev poligona je predvidena v letu 2022.

Večje projektne aktivnosti, ki jih boste občani Občine Razkrižje lahko opazili in spremljali, so predvidene tudi v bližnjih občinah Črenšovci in Ljutomer. Pri Srednji Bistrici v občini Črenšovci se bo obnovil vtok v rečni rokav Mure. Nemoten tok vode iz reke v rokav pri nizkih vodostajih ovira obstoječa skalnata struktura na vtoku. Obnova vtoka bo obsegala poglobitev in razširitev vtočnega dela rokava. Dela bodo predvidoma izvedena v letu 2023. Nekaj sto metrov gorvodno v Občini Ljutomer je v bližini Mote predvidena revitalizacija odseka reke Mure, katere osnovna namena sta izboljšanje pestrosti habitatov v sami strugi ter izboljšanje vodnih razmer okoliških poplavnih gozdov. Na desni brežini Mure je na območju državnih zemljišč predvidena širitev struge reke Mure v skupni dolžini 300 m. Odstranilo se bo obstoječe obrežno zavarovanje struge Mure, katero se bo prestavilo v zaledje na razdaljo do 100 m od sedanje brežine. Zaradi prestavitve kamnitega obrežnega zavarovanja bo imela reka možnost kontrolirane širitve svoje struge na svojo naravno širino. Posledično se bo tok reke upočasnil, kar bo vplivalo tudi na zmanjšanje globinske erozije in na zaustavitev upadanja nivoja podtalne vode v bližnjih gozdovih. Njegova izvedba je predvidena v drugi polovici leta 2022, oziroma začetku leta 2023. V sosednjih občinah so predvideni tudi ukrepi odkupov zemljišč, obnove poplavnih gozdov ter vzpostavitve učnih poti.

V Sloveniji so se na reki Muri v preteklosti že izvajali vsebinsko podobni projekti. Rezultati so bili večinoma pozitivni in dobro sprejeti. Projekt Natura Mura predstavlja smiselno nadaljevanje in nadgradnjo preteklih naravovarstvenih ukrepov. Za njegovo uspešno izvedbo je ključna podpora lokalnih prebivalcev, zato vas vabimo k sodelovanju in spremljanju projekta. Potek izvajanja aktivnosti projekta lahko spremljate preko spletne strani <https://natura-mura.eu/>, za podrobnejše informacije pa nas kontaktirate preko spodaj navedenih podatkov.

Aleksander Koren,
vodja projekta Natura Mura,
Tel: 02/3331-382
E-pošta: aleksander.koren@zrsvn.si